

Vastaanottaja
Kuortaneen kunta

Asiakirjatyyppi
Asemakaavan selostus

Päivämäärä
2.2.2022

Työnumero
1510043197

KUORTANEEN KUNTA

**KIRKONSEUDUN ASEMAKAAVAN MUUTOS
KESKUSTIEN JA KIRKKOTIEN ALUEET SEKÄ KORTTELIT 6, 38,
54, 153 JA 154**

Päivämäärä **2.2.2022**
Laatija **Päivi Märjenjärvi, Anne Koskela, Tanja Tarkkanen**
Tarkastaja **Juha-Matti Märijärvi**
Hyväksyjä
Kuvaus **Asemakaavan selostus**

Viite 1510043197

SISÄLTÖ

1.	PERUS- JA TUNNISTETIEDOT	4
1.1	Tunnistetiedot	4
1.2	Kaava-alueen sijainti ja laajuus	4
1.3	Kaavan nimi ja tarkoitus	4
2.	TIIVISTELMÄ	5
2.1	Kaavaprosessin vaiheet	5
2.2	Asemakaava	5
2.3	Asemakaavan toteuttaminen	5
3.	LÄHTÖKOHDAT	6
3.1	Selvitys suunnittelualueen oloista	6
3.1.1	Alueen yleiskuvaus	6
3.1.2	Luonnonympäristö	6
3.1.3	Rakennettu ympäristö	8
3.1.4	Maanomistus	11
3.2	Suunnittelutilanne	11
4.	ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	15
4.1	Asemakaavan suunnittelun tarve	15
4.2	Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset	15
4.3	Osallistuminen ja yhteistyö	15
4.3.1	Osalliset	15
4.3.2	Vireilletulo	15
4.3.3	Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt	15
4.3.4	Viranomaisyhteistyö	15
4.4	Asemakaavan tavoitteet	16
4.4.1	Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet	16
4.5	Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja niiden vaikutukset	17
4.5.1	Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet	17
5.	ASEMAKAAVAN KUVAS	23
5.1	Kaavan rakenne	23
5.2	Palvelut	23
5.3	Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	23
5.4	Aluevaraukset	23
5.4.1	Korttelialueet	23
5.4.2	Muut alueet	24
5.5	Kaavan vaikutukset	24
5.5.1	Vaikutukset rakennettuun ympäristöön	24
5.6	Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön	25
5.7	Kaavamerkinnot ja määräykset	25

5.8	Nimistö	26
6.	ASEMAKAAVAN TOTEUTUS	27

SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJAT

- Liite 1. Kirkkotien suunnitelmaselostus**
Liite 2. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
Liite 3. Asemakaavan seurantalomake

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- 1978 Rakennuskelpoisuus, maaperäkartta, Suunnittelukeskus Oy.
2003 Kasvillisuuskartoitus, FM Anu Kotola, Ympäristötekniikan Insinööritoimisto Jami Aho.
2004 Vesihuollon kehittämissuunnitelma, SCC Viatic.
2004 Osayleiskaavan luontoselvitys, Pöyry Environment Oy.
2005 Osayleiskaavan tieverkkoselvitys, Talentek Oy.
2006 Kuortaneen keskustan ja Mäyryn osayleiskaava-alueen rakennettu kulttuuriympäristö, Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo.
2007 Muinaisjäännösinventointi, Mikroliitti Oy.
2008 Kuortaneen kaukolämpöverkon laajennussuunnittelu, Suunnittelutoimisto Aluetekniikka Oy.
2009 Alavuden Kuortaneen, Töysän ja Ähtärin liikenneturvallisuussuunnitelma, Tiehallinto, Ramboll.
2009 Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt, Museovirasto.
2014 Jennylän ja Joukolan aluesuunnitelmapiirustukset, luonnosvaihtoehdot, Motiivi Oy
2016 Kirkkotien suunnitelma, HKM Infra Oy
2018 Kantatie 66, Kuortaneen keskustan ja urheiluopiston alue, liikenneselvitys, Ramboll Finland Oy.
2021 Etelä-Pohjanmaan uudemman rakennetun kulttuuriympäristön inventointi ja arvotus, Saatsi Arkkitehdit 5.3.2021, Etelä-Pohjanmaan liitto.
2021 Etelä-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö – ehdotukset maakunnallisesti arvokkaiksi kohteiksi, Etelä-Pohjanmaan liitto.

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1 Tunnistetiedot

Asemakaavan selostus, joka koskee 2.2.2022 päivättyä kaavakarttaa.

Asemakaavan muutos koskee Keskustien ja Kirkkotien liikennealueita sekä kortteleita 6, 38, 54, 153 ja 154 ja niihin liittyviä virkistys-, liikenne- ja katualueita.

Asemakaavan muutoksella muodostuvat Keskustien ja Kirkkotien katualueet sekä korttelit 6, 38, 54, 153 ja 154 ja niihin liittyvät virkistys- ja liikennealueet.

1.2 Kaava-alueen sijainti ja laajuus

Kaava-alue sijoittuu Kuortaneen keskusta Keskustien ja Kirkkotien alueille. Suunnittelualue käsittää myös terveyskeskuksen alueen sekä kirkon pohjoispuolella olevia alueita. Suunnittelualueen laajuus on noin 11,2 ha.

Kuva 1. Alueen sijainti (peruskartan lähde: MML 2020)

1.3 Kaavan nimi ja tarkoitus

Asemakaavan nimi on KIRKONSEUDUN ASEMAKAAVAN MUUTOS, KESKUSTIEN JA KIRKKOTIEN ALUEET SEKÄ KORTTELIT 6, 38, 54, 153 ja 154. Tavoitteena on muuttaa Keskustien ja Kirkkotien yleisen tien alueet (LYT) katualueiksi sekä korttelin 6 käyttötarkoitus osittain asuinrakentamiseen soveltuvaksi. Lisäksi tavoitteena on osoittaa Kirkkotien varteen aluevaraus turvalliseen kevyen liikenteen väylälle siten, että varmistetaan katualueen riittävä leveys huomioimalla kevyen liikenteen väylän rakentamisen tarpeet. Samalla tutkitaan kirkon pohjoispuolisella alueella Kirkkotien muuttamista asemakaavassa nykyisen tielinjauksen mukaiseksi sekä korttelin 54 muuttamista asumiseen. Metsänhoitoyhdistys on tehnyt aloitteen kaavamutoksesta.

2. TIIVISTELMÄ

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

Kuortaneen ympäristölautakunta päätti helmikuussa 2018 asemakaavan laatimisesta alueelle sekä kesäkuussa 2021 Metsänhoitoyhdistyksen tontin kaavamuuтокsesta samassa yhteydessä. Kaavoituksen vireilletulosta ilmoitettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta tiedottamalla ja asettamalla se nähtäville yhdessä kaavaluonnoksen kanssa joulukuussa 2021. Kaavaehdotus asetettiin helmikuussa 2022 valmisteluaineistoinen virallisesti nähtäville. Kunnanvaltuusto hyväksyi asemakaavan ____kuussa ____.

2.2 Asemakaava

Alueelle on osoitettu asuinkerrostalojen (AK-1), rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten (AR), erillispientalojen (AO), maatilojen talouskeskusten (AM) sekä sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten (YS) ja autopaikkojen (LPA) korttelialueita. Lisäksi alueelle on osoitettu virkistys- (VP, VL/s) ja katualueita.

2.3 Asemakaavan toteuttaminen

Alue on pääosin rakennettua ympäristöä. Rakennushankkeet käynnistyvät tarpeen mukaan kaavan saatua lainvoiman.

Kuva 2. Näkymä Kirkkotieltä kirkon suunnasta, vasemmalla Metsänhoitoyhdistyksen alue puiden takana, taustalla rivitalotontti ja oikealla asuintalon pihapiiriä (Ramboll 03/2022).

3. LÄHTÖKOHDAT

3.1 Selvitys suunnittelualueen oloista

3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Kaavoitettava alue sijoittuu Kuortaneen keskusta.

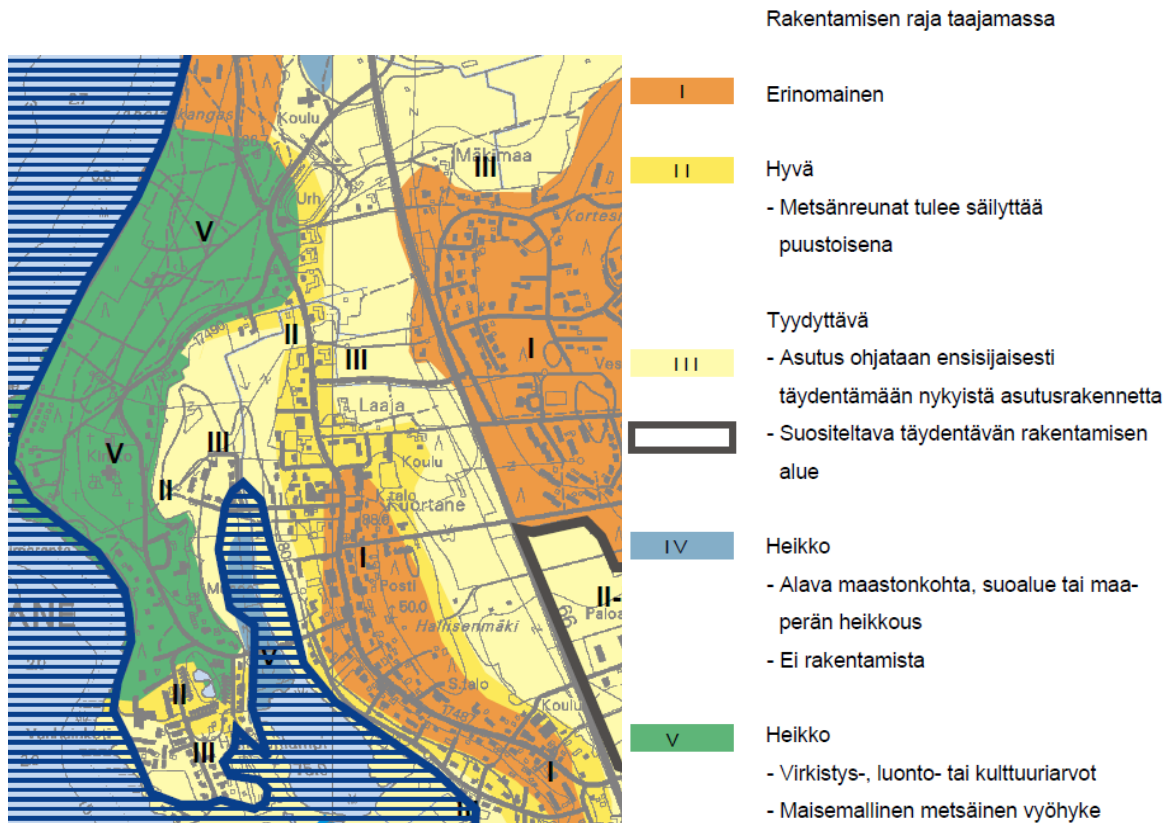

Kuva 3. Ilmakuva alueelta ja suunnittelualueen rajaus (ilmakuvan lähde: MML/2021)

3.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva

Suunnittelualue sijoittuu Kirkkotien varressa osittain Aholankankaalle, joka on säilyttänyt metsäisen ilmeen rakentamisesta huolimatta. Kankaan alueelle antaa oman leimansa komea mäntytuusto, miellyttävä kangasmaasto ja puunrunkojen välistä pilkahteleva Kuortaneenjärven maisema. Selvityksen mukaan Kirkkotien varressa on virkistys-, luonto- ja kulttuuriarvoja. Terveyskeskuksen alue soveltuu hyvin rakentamiseen, ks. kuva 4.

Kuva 4. Maisemallinen rakennettavuus (Keskustan ja Mäyrin osayleiskaavaselostus, KV 13.11.2008)

Luonnonolot

Suunnittelualue on pääosin rakennettua ympäristöä. Kirkon pohjoispuolisella alueella on metsäistä aluetta.

Pintavedet

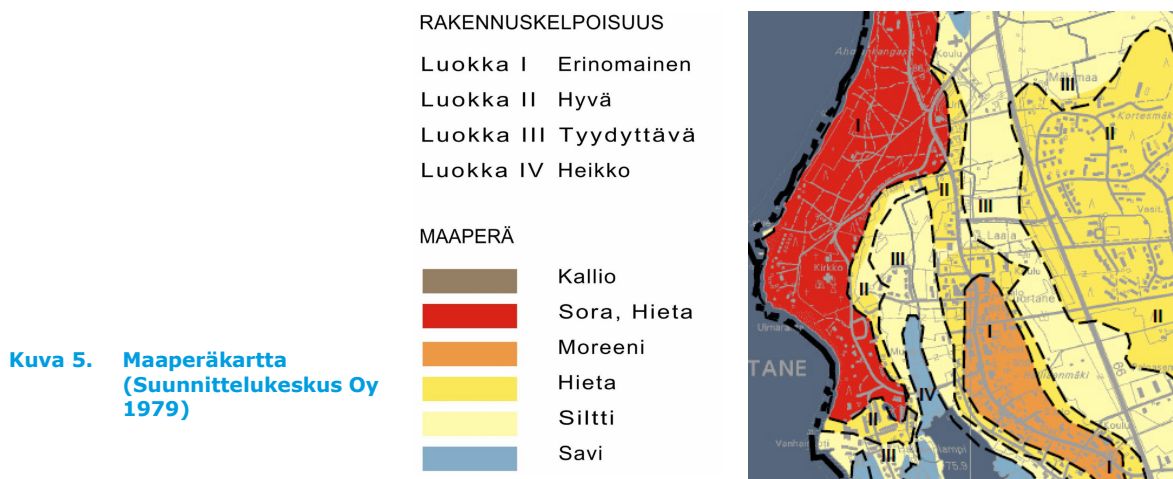
Suunnittelualueen läheisyydessä ovat Kuortaneenjärvi ja Hallisenlampi.

Luontoselvitys 2004

Kuortaneen keskustan ja Mäyrin osayleiskaavoituksen yhteydessä on laadittu luontoselvitys vuonna 2004. Selvityksen mukaan suunnittelualueella ei ole sellaisia luontoarvoja, jotka tulisi huomioida kaavoituksessa. Suunnittelualueella ei myöskään havaittu uhanalaisia lajeja, eikä alue selvityksen perusteella ole esim. liito-oravan kannalta potentiaalista elinympäristöä.

Maaperä ja rakennettavuus

Alueelta on laadittu maaperäkartta (Suunnittelukeskus 1979), jossa esitetään maaperän rakennettavuusluokitus yleispiirteisesti. Aholankankaan alue on sora- ja hiekkaharjua ja terveyskeskuksen alue hietaa, perustamisolosuhteet ovat hyvät molemmilla alueilla. Muutoin alueen maaperä tiealueiden ympäristössä on silttiä, hiettaa, soraa, moreenia ja savea.

Kuva 5. Maaperäkartta (Suunnittelukeskus Oy 1979)

3.1.3 Rakennettu ympäristö

Yhdyskuntarakenne

Alue sijoittuu Kuortaneen keskusta Keskustien ja Kirkkotien alueille sekä terveyskeskuksen ja kirkon pohjoispuolisille alueille.

Kuva 6. Kuva alueelta Keskustieltä terveyskeskuksen liittymän kohdasta vuonna 2019, jonka jälkeen alueelta on purettu oikealla näkyvä rakennus (Ramboll 07/2019).

Kuva 7. Kuva alueelta Keskustieltä pohjoisen suunnasta kuvattuna vuonna 2019 (Ramboll 07/2019).

Kuva 8. Kuva alueelta Keskustieltä pohjoisen suunnasta kuvattuna vuonna 2019. Kuvassa vuonna 2020 purettu rakennus, Joukola ja Jennylä (Ramboll 07/2019).

Kuva 9. Kuvassa Metsänhoitoyhdistyksen talo ja eteläisempi liittymä Kirkkotielle (Ramboll 08/2021).

Kuva 10. Kuvassa Metsänhoitoyhdistyksen talon toinen liittymä Kirkkotielle pohjoisempaa (Ramboll 08/2021).

Rakennettu kulttuuriympäristö ja rakennuskanta

Suunnittelualueella sijaitsee terveyskeskus, jonka alueella sijainneet entiset lääkäri- ja neuvolarakennukset, Joukola ja Jennylä on purettu syksyllä 2020. Lisäksi suunnittelualueella sijaitsee Kirkkotien ympäristössä rivitaloja sekä asuintalojen pihapiirejä ja Metsänhoitoyhdistyksen talo.

Kirkkotien alue sijoittuu osittain Kuortaneen kirkon ja kirkonseudun valtakunnallisesti merkittävään kulttuurihistorialliseen ympäristöön (RKY 2009):

"Kuortaneen kirkonmäki kirkkoineen, tapuleineen kirkkotarhoineen ja toimituskappeliksi muutettuine kruununmakasiineineen on poikkeuksellisen hyvin säilynyt eteläpohjalainen kirkkomiljöö Kuortaneenjärven rantaa seuraavalla mäntykankaalla. Kuortaneenjärven mäntymetsää kasvavan rannan asuin- ja huvilarakennukset on rakennettu pääosin 1930–1950-luvulla. Järven rannalla, Kirkkotien varrella on Klemetin kotimuseo. Kirkkotien itäpuolella on Kuortanes-Seuran ylläpitämä ulkomuseoalue, jonka parikymmentä rakennusta edustavat kuortanelaista talonpoikaista rakennustapaa 1600-luvulta 1800-luvun loppuun."

Kuva 11. Kuortaneen kirkko ja kirkonseutu, RKY 2009

Rakennetun kulttuuriympäristön selvitys 2006

Osayleiskaavaa varten laaditun rakennetun kulttuuriympäristön selvityksen (2006) mukaan alueella tai lähiympäristössä ei ole erityisiä kohteita. Kulttuuriympäristöselvityksen arvoluokitustaulukossa mainitaan suunnittelualueelta muuna kohteena paikallisesti maisemallisesti arvokkaat Aholankangas (Metsätaalo) vuodelta 1956 sekä sen läheisyydessä tien toisella puolella oleva Kangaskokon pihapiiri, jonka asuinrakennus on vuodelta 1936. Keskustien ja Kirkkotien osalta selvityksessä mainitaan, että:

Keskustien nykyilme on parhaalta osaltaan etelästä aina Kirkkotien risteykseen saakka muodostunut heti sodanjälkeisen rakennustoiminnan tuloksena 1950-luvun loppuun mennessä. Sitä rakennuskantaa luonnehtivat puolitoista- tai kaksikerroksiset harjakattoiset puurakennukset, jotka on sijoitettu varsin lähelle tietä ja tien suuntaisesti. Keskustien varrella Kirkkotien risteyksestä pohjoiseen on uudempaa, 1960-luvun jälkeen nousutta rakennuskantaa, joka on tyylipiirteiltään, massoituksestaan ja sijoittelultaan aikaisempaa sekavampaa.

Nykyinen Kirkkotien osuus kirkolta pohjoiseen Keskustielle on merkitty jo isojakokarttaan, ja se olikin ainut kirkolle johtava tieyhteys.

Etelä-Pohjanmaan maakunnallinen rakennusinventointi 2016–2017

Etelä-Pohjanmaan liitto yhteistyössä Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseon kanssa on laatinut maakuntakaavan taustaselvitykseksi inventoinnin maakunnallisesta rakennetusta kulttuuriympäristöstä vuonna 2016. Inventointi käsitti Kuortaneen keskustan, vanhan maantien varteen muodostuneen taajamakuvallisesti yhtenäisen kokonaisuuden. 1800-luvun talonpoikaismaisema taajamoitui 1900-luvun jälkipuoliskolla ja agraarivaihetta edustavat rakennusperintö on osa alueen historiallisia kerrostumia. Hallintokeskuksen kiintopisteenä on kunnantalo puistoneen. Liikerakennukset reunustavat Keskustietä tiiviinä rivinä.

Lähde: Etelä-Pohjanmaan liitto 2017. Etelä-Pohjanmaan maakunnallinen rakennusinventointi 2016–2017.

Kuva 12. Kuortaneen keskusta (lähde: Etelä-Pohjanmaan liitto, Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo)

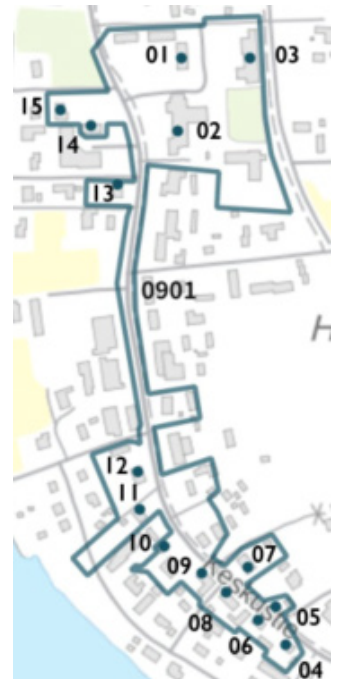
Etelä-Pohjanmaan uudemman rakennetun kulttuuriympäristön inventointi ja arvotus 2019–2021

Etelä-Pohjanmaan maakunnallista rakennusinventointia on täydennetty uudemman rakennetun kulttuuriympäristön (rakennusvuodet 1930–1999) osalta vuosina 2019–2021. Inventoinnissa on ehdotettu mahdollisia maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä maakuntakaavan päivytystä varten. Keskustien alue sisältyy luetteloon alueena, jolla todetaan olevan hallintohistoriallisia, asutushistoriallisia, elinkeinohistoriallisia, sivistyshistoriallisia, arkkitehtonisia, rakennusteknisiä ja taajamakuvallisia arvoja. Lisäksi suunnittelualueelta mainitaan vanha Lääkärintalo ja Terveystalo, jotka on purettu vuonna 2020.

Maisema

Pohjoispäähän puistomaiseen ympäristöön on rakentunut kulttuurin, hallinnon ja terveydenhuollon keskus. Keski- ja eteläosissa on asuin- ja liikerakennuksia. Runsaan kasvillisuuden ansiosta katumiljöön ilme on puistomainen ja vihreä. Alue muodostaa taajamakuvallisesti poikkeuksellisen yhtenäisen kokonaisuuden. Maaseudun ja taajaman rajan voi lukea harvinaisen selkeästi Sandbackan ja tien vastakkaisella puolella sijaitsevan kiinteistön muodostamassa porttimaisessa kohdassa.

Kuva 13. Kuortaneen Keskustie (lähde: Saatsi Arkkitehdit 5.3.2021, Etelä-Pohjanmaan liitto)

Lähde: Etelä-Pohjanmaan uudemman rakennetun kulttuuriympäristön inventointi ja arvotus, kohdeluettelo. Saatsi Arkkitehdit 5.3.2021, Etelä-Pohjanmaan liitto.

Muinaisjäännökset

Osayleiskaavaa varten laaditun muinaisjäännösselvityksen (2007) sekä muinaisjäännösrekisterin perusteella alueella ei ole todettu kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Palvelut

Alue sijoittuu Kuortaneen keskusta.

Asuminen

Suunnittelualueella on rivitaloja sekä muutama asuinrakennuksen pihapiiri.

Tekninen huolto

Suunnittelualue on vesijohto-, viemäri- ja kaukolämpöverkoston piirissä.

Liikenne

Keskustie ja Kirkkotie ovat Kuortaneen keskustan pääväyliä. Keskustieltä on yhteys Lapuantielle (kt 66, Orivesi-Lapua) suunnittelualueen pohjois- ja eteläosasta.

Keskustien molemmin puolin on jalankulku- ja pyöräilyväylät. Kirkkotien varressa Aholankaalla kulkee ulkoilureitistöä, muuten tien varressa ei ole jalankulku- ja pyöräilyväyliä. Kirkkotien varteen suunniteltu jalankulku- ja pyöräilyväylä on esitetty kohdassa 3.2 Tiesuunnitelma 2016.

Kantatien 66 liikenneselvitys 2018

Asemakaavoituksen yhteydessä on vuonna 2018 laadittu Kuortaneen kunnan ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen yhteistyönä kantatien 66 liikenneselvitys Kuortaneen keskustan ja urheiluopiston kohdalla Ramboll Finland Oy:n toimesta. Selvityksessä on tarkasteltu mm. Keskustien kantatieliittymien kehittämismahdollisuuksia. Selvityksessä on esitetty vaiheittaista kantatien 66 olosuhteiden ja paikallisen liikenteen turvallisuuden parantamista.

Keskimääräiset liikennemäärät alueella vuonna 2016 on esitetty kuvassa 14. Selvityksen perusteella ennustettu liikennemäärä vuodelle 2040 on Keskustien pohjoispäässä noin 2000 ajon./vrk ja eteläpäässä noin 3000 ajon./vrk.

Kuva 14. Keskimääräiset liikennemäärät vuonna 2016 (ajon./vrk).

3.1.4 Maanomistus

Suunnittelualueella on pääosin kunnan omistuksessa. Lisäksi Kirkkotien alueella on joitakin yksityisten omistuksessa olevia kiinteistöjä.

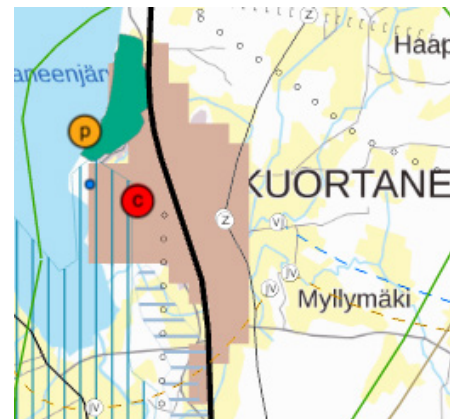
3.2 Suunnittelutilanne

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja maakuntakaava

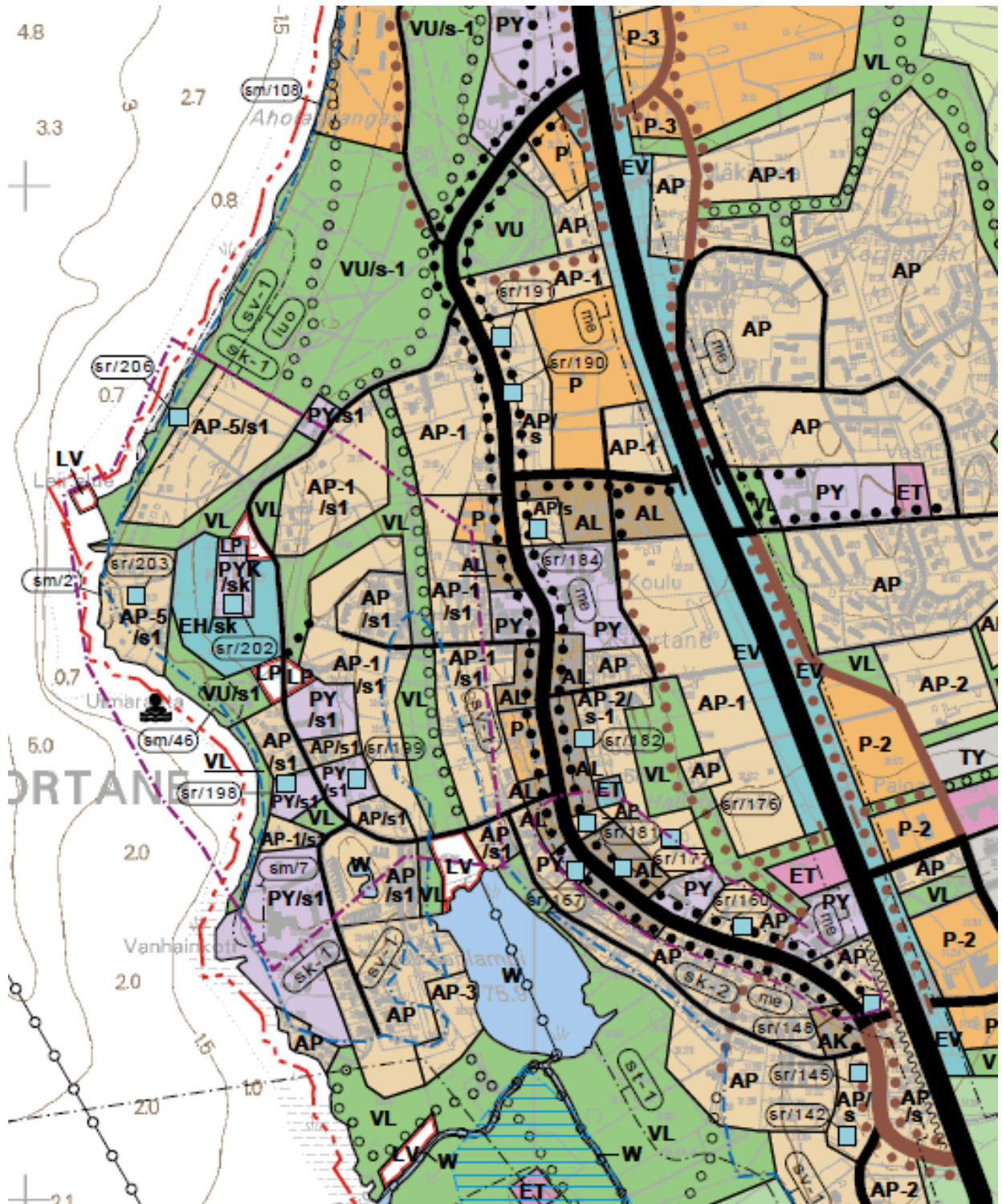
Valtioneuvoston päätös uudistetuista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista tuli voimaan 1.4.2018.

Kuortaneen kunta kuuluu Etelä-Pohjanmaan liiton alueeseen, jolla on voimassa 23.5.2005 vahvistettu maakuntakaava. Tuulivoimaa käsittelevä **vaihemaakuntakaava I** on vahvistettu 31.10.2016. Kauppaa, liikennettä ja keskustatoimintoja käsittelevä **vaihemaakuntakaava II** on tullut voimaan 11.8.2016. ja kauppaa ja keskustatoimintoja käsittelevä **vaihemaakuntakaavan II muutos** 21.4.2020. Turvetuotantoa, suoluonnon suojelua, bioenergiaa, puutermiinaaleja ja puolustusvoimien alueita käsittelevä **vaihemaakuntakaava III** on tullut voimaan 23.8.2021.

Kuva 15. Ote maakuntakaavojen yhdistelmästä.

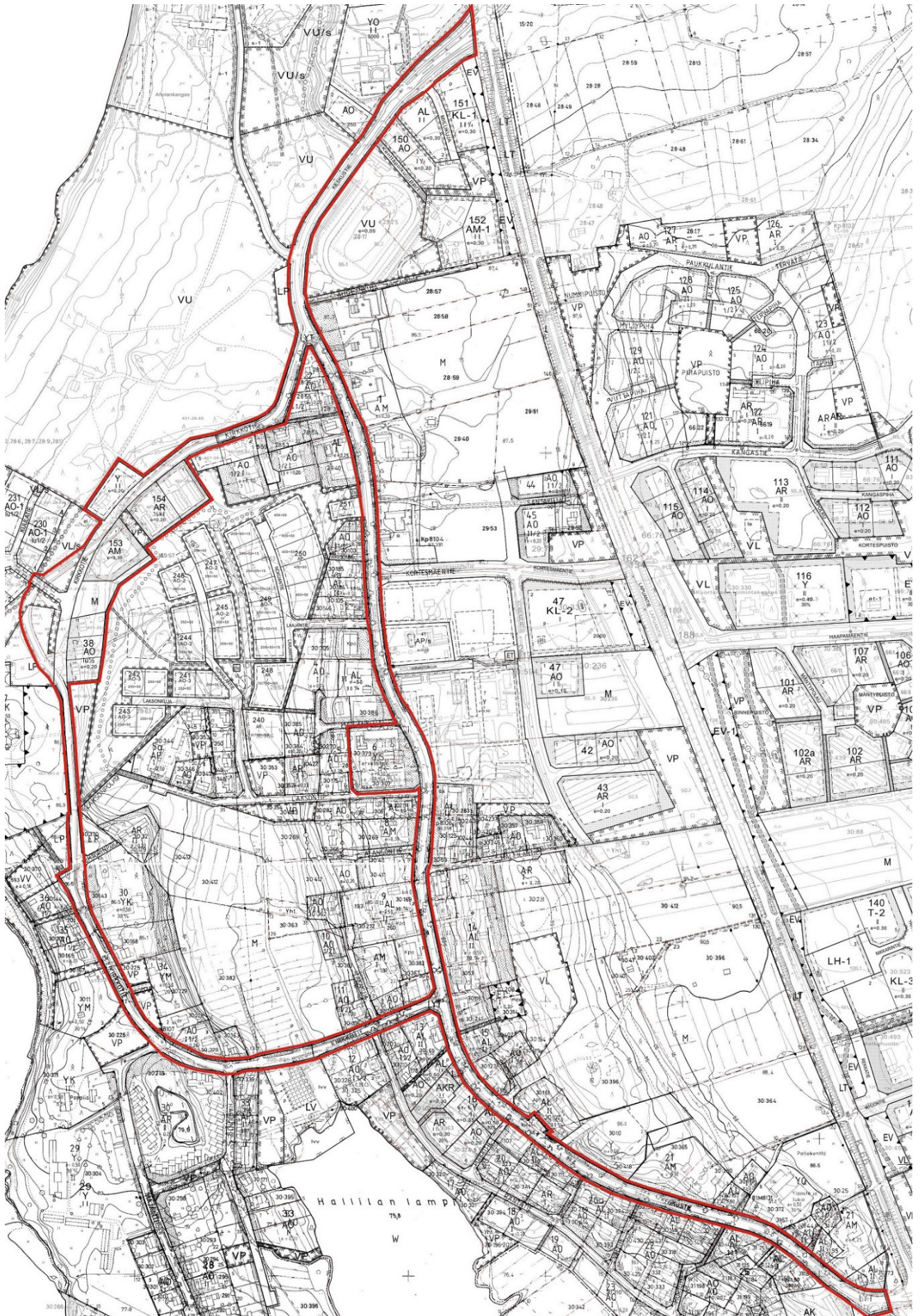

Kaavoitettavalla alueella on voimassa Keskustan ja Mäyrin osayleiskaava, joka on hyväksytty kunnanvaltuustossa 13.11.2008.

Kuva 16. Ote osayleiskaavasta KV 13.11.2008

Suunnittelualue sijoittuu 17.2.1986, 19.8.1986 ja 11.5.1987 vahvistettujen ja 5.11.1997, 13.6.2002, 29.1.2004 ja 23.2.2011 hyväksyttyjen asemakaavojen alueelle.

Kuva 17. Ote asemakaavojen yhdistelmästä sekä suunnittelualueen alustava raja.

4. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 Asemakaavan suunnittelun tarve

Kaavoitustyöhön ryhdyttiin tarpeesta muuttaa Keskustien ja Kirkkotien yleisen tien alueet katu-alueiksi sekä korttelin 6 käyttötarkoitus osittain asuinrakentamiseen soveltuvaksi. Tarkoituksena on myös tutkia riittävää aluevarausta Kirkkotien varren kevyen liikenteen väylälle. Kirkon pohjoispuolisella alueella tutkitaan lisäksi Kirkkotien muuttamista nykyisen tielinjauksen mukaiseksi sekä korttelin 54 muuttamista asumiseen.

4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Kuortaneen ympäristölautakunta on tehnyt 20.2.2018 päätöksen asemakaavan laatimisesta alueelle. Kaavoitustyö käynnistettiin syksyllä 2018 Ramboll Finland Oy:ssä.

Kuortaneen ympäristölautakunta on päättänyt 8.6.2021 § 39 asemakaavan muuttamisesta korttelissa 54. Metsänhoitoyhdistys on tehnyt aloitteen kaavamutoksesta. Kunta on tehnyt kaavoitussopimuksen Metsänhoitoyhdistys Metsäpohjanmaa ry:n kanssa.

4.3 Osallistuminen ja yhteistyö

4.3.1 Osalliset

Kaavoitustyötä varten laadittiin 15.11.2021 osallistumis- ja arviointisuunnitelma, jossa osalliseksi määriteltiin alueen ja lähiympäristön asukkaat, maanomistajat ja kiinteistönomistajat, kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, tekninen lautakunta, ympäristölautakunta, muut lautakunnat, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Etelä-Pohjanmaan Liitto, Seinäjoen museot, Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos-liikelaitos, Metsänhoitoyhdistys Metsäpohjanmaa ry, Elenia Verkko Oy, Kuortaneen energiaosuuskunta, Kuortaneen yrittäjät ry, Kuuskaista, Elisa Oyj, Telia Oyj, mahdolliset muut yritykset ja yhteisöt sekä muut osalliset ja osalliseksi ilmoittautuvat.

Liite 2. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

4.3.2 Vireilletulo

Asemakaavan muutos tuli vireille osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta tiedottamisen yhteydessä.

4.3.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut yhdessä kaavaluonnoksen kanssa MRA 30 §:n mukaisesti laatimisvaiheen materiaaleineen nähtävillä 2.12.2021–2.1.2022. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja kaavaluonnoksesta saatiin seitsemän lausuntoa.
- Kaavaehdotus on ollut MRA 27 §:n mukaisesti julkisesti nähtävillä 17.2.–17.3.2022 välisen ajan. Kaavaehdotuksesta saatiin viisi lausuntoa. Muistutuksia ei saatu.
- Kunnanhallitus päätti kokouksessaan _____. esittää asemakaavaa kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.
- Kunnanvaltuusto hyväksyi asemakaavan _____.

4.3.4 Viranomaisyhteistyö

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa on järjestetty työneuvottelu 1.4.2020. Muuten viranomaisyhteistyö hoidetaan lausuntomenettelyllä. Neuvottelussa käytiin läpi lähtökohtia ja tavoitteita ja keskusteltiin mm. seuraavista asioista:

- ELY-keskuksen mukaan asemakaavan muuttaminen nykyisen Kirkkotien tielinjauksen mukaiseksi selkeyttäisi tilannetta.
- Todettiin, että alueelta ei ole havaittu erityisiä luontoarvoja. Nykyinen tielinjaus on luonto- ja kulttuuriarvojen kannalta parempi kuin voimassa olevan kaavan mukainen oikaistu linja.
- Tien siirtämistä ei ole esitetty kunnassa missään vaiheessa kaavassa esitetyn oikaisun kohtaan.
- Kortteli 6 on tarkoitus ottaa osittain asumiskäyttöön asuin- ja työkerrostalona. Tarkoitus on saada liiketiloja rakennuksen ensimmäiseen kerrokseen. Terveysasema säilyy. Tien toiselle puolelle on valmistunut 3-kerroksinen asuin- ja työkerrostalo.
- Yleiskaavan yleispiirteisyyden huomioiden korttelin 6 alue sopii asuin-/liikekerrostalolle.
- ELY-keskus totesi, että sijainti toiminnalle on hyvä.

4.4 Asemakaavan tavoitteet

4.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Kunnan tavoitteena on muuttaa Keskustien ja Kirkkotien yleisen tien alueet katualueiksi ja samalla korttelin 6 käyttötarkoitus osittain asuinrakentamiseen. Tavoitteena on myös tutkia riittävää aluevarausta Kirkkotien varren kevyen liikenteen väylälle. Kirkon pohjoispuolisella alueella tutkitaan lisäksi Kirkkotien muuttamista nykyisen tielinjauksen mukaiseksi sekä korttelin 54 muuttamista asumiseen.

Suunnittelutilanteesta johdetut tavoitteet

Maakuntakaava

Voimassa olevissa maakuntakaavoissa suunnittelualue kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen *mk-2* (kulttuuriympäristön, maatalouden ja elinkeinojen yhteensovittaminen) sekä matkailun vetovoima-alueeseen *mv* (liikunta ja urheilu, huippu-urheilu). Alue sijoittuu Kuortaneen keskustan taajamatoimintojen alueelle sekä Kuortaneen keskustatoimintojen alueelle *c*. Kuortaneen urheiluopiston yhteyteen on merkitty palvelujen alueen kohdemerkintä *p*, jonne kohdeselostuksen mukaan *"saa sijoittaa myös loma-asutusta ja matkailua palvelevia toimintoja"*. Lisäksi Aholankangas on merkitty virkistysalueena *v-1* (virkistysalue + monipuolinen liikunta- ja urheilukeskus), joka kohdeselostuksen mukaan *"on tarkoitettu virkistys- ja matkailutoiminnan solmupisteeksi, jonne voidaan sijoittaa tarkoitusta tukevia rakennuksia ja rakenteita. Alueen tarkka raja- ja määräytyminen kuntakaavoituksen yhteydessä."* Suunnittelualueelle osittain sijoittuva Kuortaneen kirkonseudun valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallisesti arvokas ympäristö (RKY 1993) on osoitettu kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeänä alueena *ma*. Klemetti-museo ja Kuortaneen talomuseo on osoitettu maakunnallisesti merkittävänä rakennetun kulttuuriympäristön kohteina.

Osayleiskaava

Osayleiskaavassa suunnittelualueelle on osoitettu pientalovaltaisia asuntoalueita (AP-1/s1), julkisten palvelujen ja hallinnon alueita (PY, PY/s1) sekä lähivirkistysalueita (VL). Keskustie on osoitettu seututienä/pääkatuna, joka liittyy kantatiehen pohjoisessa sekä nykyisen Sampolan teollisuusalueen liittymän eteläpuolella. Keskustielle on osoitettu alikulku Sampolan alueelle nykyisen kantatieliittymän kohdalle. Kirkkotie on osoitettu kokoojakatuna. Keskustien molemmin puolin on merkitty kevyen liikenteen reitit sekä keskimääräisen 55 dBA:n ulkomeluvyöhykkeen raja (me). Kuortaneen kirkonseudun valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen ympäristö (RKY 1993) on merkitty taajamakuvallisesti arvokkaana alueena (sk-1). Kirkkotien risteyksestä etelään päin Keskustien varsi on merkitty taajamakuvallisesti arvokkaana alueena, sillä se on omaleimaisena ja yhtenäisenä säilynyt rakennetun ympäristön alue (sk-2).

Lähiympäristöön on osoitettu mm. pientalovaltaisia asuntoalueita (AP/s1, AP-1, AP-1/s1), asuin- ja liikerakennusten alueita (AL), palvelujen ja hallinnon alueita (P), julkisten palvelujen ja hallinnon alueita (PY, PY/s1), urheilu- ja virkistyspalvelujen alueita (VU, VU/s-1), lähivirkistysalueita (VL), venesatama (LV), yleisiä pysäköintialueita (LP) sekä hautausmaa-alueita (EH/sk).

Asemakaava

Voimassa olevissa asemakaavoissa suunnittelualueelle on osoitettu erillispientalojen (AO), rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten (AR), maatilojen talouskeskusten (AM), yleisten rakennusten (Y) sekä sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten (YS) korttelialueita, virkistysalueita (VL/s), yleistä pysäköintialuetta (LP) ja yleisen tien alueita vierialueineen (LYT). Lähiympäristöön on voimassa olevissa asemakaavoissa osoitettu asumista (AK, AR, AO, AO-1, AP, AP/s), asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialueita (AL), liikerakennusten korttelialuetta (KL-1), julkisia palveluita (Y, YO), seurakunnan alueita (YK), virkistysalueita (VL, VP, VU, VV), yleisiä pysäköintialueita (LP), venevalkama (LV), hautausmaa-alueita (EH) sekä maa- ja metsätalousaluetta (M).

Alueen oloista ja ominaisuuksista johdetut tavoitteet

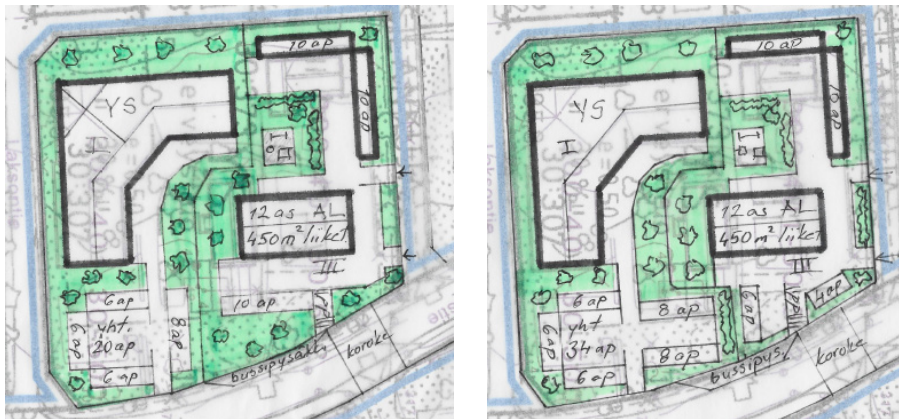
Suunnittelualue sijoittuu Kuortaneen keskustaan. Alueen sijoittuminen osittain Kuortaneen kirkon ympäristöön sekä Aholankankaan männikön reuna-alueelle huomioidaan kaavoituksessa.

4.5 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

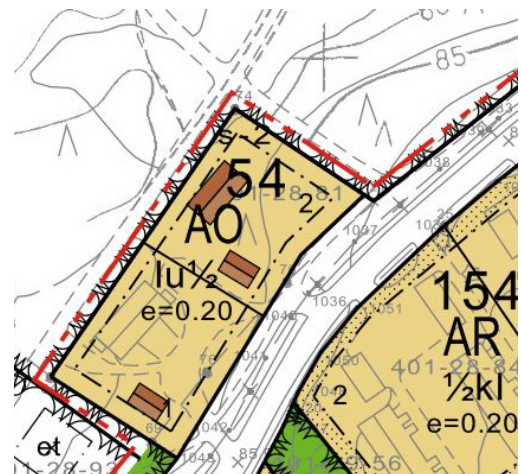
4.5.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Alustavat havainnekuvatasoiset kaavaluonnokset

Korttelin 6 alueelta laadittiin lähtötietojen sekä esitettyjen tavoitteiden ja käytyjen neuvottelujen perusteella alustavia havainnekuvatasoisia kaavaluonnoksia kesällä 2021 (kuva 20), joita käsiteltiin kunnan kanssa käydyssä neuvottelussa syksyllä 2021. Havainnekuvia tarkennettiin luonnosvaiheeseen (kuva 21). Havainnekuviissa on kerrostalon sijoittelussa huomioitu Keskustien varren rakennuskannan sijainti tiehen nähden sekä mm. asumisen ja liiketoimintojen pysäköintitarpeet. Asukkaiden pysäköinti on ajateltu takapihan puolelle. Ajo tontille on tarkoitettu järjestää Elsilänkujalta.

Kuva 20. Ote alustavista havainnekuvatasoisista luonnoksista.

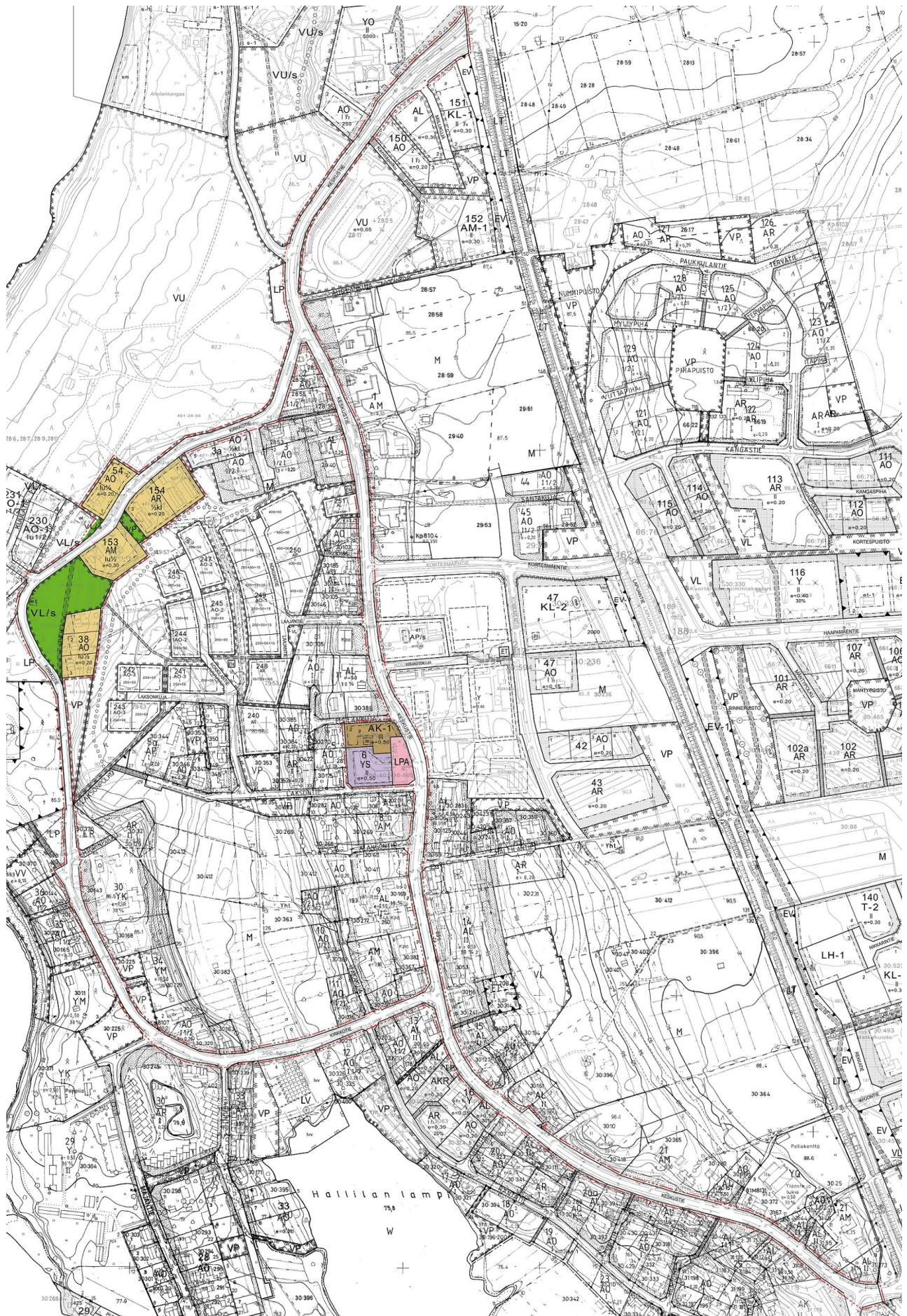

Kuva 21. Ote havainnekuviasta 15.11.2021.

Kaavaluonnos 15.11.2021

Alueelta laadittiin lähtötietojen, esitettyjen tavoitteiden ja käytyjen neuvottelujen perusteella kaavaluonnos, joka on päivätty 15.11.2021 (kuva 22). Luonnoksessa alueelle on osoitettu asuinrakennustalojen (AK-1), rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten (AR), erillispientalojen (AO), maatilojen talouskeskusten (AM) sekä sosiaalitoimintaa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten (YS) ja autopaikkojen (LPA) korttelialueita. Lisäksi alueelle on osoitettu virkistys- (VP, VL/s) ja katualueita.

Kaavaluonnos oli yleisesti nähtävillä 2.12.2021–2.1.2022. Kaavaluonnoksesta pyydettiin lausunnot viranomaisilta sekä sähköyhtiöltä. Lausunnot saatiin Telia Finland Oy:ltä, Verkko-osuuskunta Kuuskaistalta, Kuortaneen kunnanhallitukselta ja tekniseltä lautakunnalta, Etelä-Pohjanmaan liitolta, Seinäjoen museoilta ja Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta. Etelä-Pohjanmaan liitolta ja teknisellä lautakunnalla ei ollut huomautettavaa kaavaluonnoksesta. Kaavaluonnoksesta ei saatu mielipiteitä.

Kuva 22. Ote kaavaluonnoksesta 15.11.2021.

Lausunnot

Kuortaneen kunnanhallitus toteaa, että Keskustien ja Kirkkotien kaavanmuutoksen myötä tiet siirretään valtiolta kunnan haltuun, mikä edesauttaa niiden kunnan parantamista. Kaavan valmistumisen jälkeen suunnitelmassa on rakentaa kevyen liikenteen väylä Kirkkotien eteläisessä liittymästä kirkon eteläiselle parkkipaikalle. Nämä toimenpiteet on sisällytetty kunnan talousarvion 2022 investointiosaan. Toimenpiteet edistävät keskustaajaman kehittämistä ja ovat tärkeitä toteuttaa. Myöhemmin, valmistelussa olevan kaavamuutoksen valmistuttua ja tultua hyväksytyksi, on hyvä siirtyä tarkastelemaan kevyen liikenteen väylän rakentamismahdollisuuksia myös Kirkkotien pohjoisosaan. Tämä edistäisi entisestään kulkuyhteyksiä keskusta-alueella.

Telia Oyj toteaa, että kaavaluonnoksen alueella on tietoliikennekaapeleita, joiden siirto ja suojaus on huomioitava mahdollisten maanrakennustöiden yhteydessä ja siirto ja suojaustarpeista on oltava yhteydessä Teliaan hyvissä ajoin (12 vkoa) ennen mahdollisten maanrakennustöiden alkua. Siirto ja suojauskustannukset kuuluvat lähtökohtaisesti tilaajan maksettaviksi. Kaapelikartat ja -näytöt voi pyytää www.verkkoselvitys.fi kautta.

Kuuskaistan mukaan alueella ja sen välittömässä läheisyydessä on käytössä olevaa valokuituverkkoa. Kaapeleiden siirto ja suojaus on huomioitava mahdollisten maanrakennustöiden yhteydessä ja siirto- ja suojaustarpeista on oltava hyvissä ajoin yhteydessä Kuuskaistan asiakaspalveluun ennen mahdollisten maanrakennustöiden alkua. Siirto- ja suojauskustannuksista vastaa lähtökohtaisesti tilaaja. Kaapelikartat ja -näytöt ovat tilattavissa www.kaivuulupa.fi -palvelun kautta.

Seinäjoen museoiden alueellinen toiminta toteaa, että Kuortaneen keskustan ja Mäyrän osayleiskaavaa varten on tehty muinaisjäännösinventointi vuonna 2007. Suunnittelualueella ei sijaitse tiedossa olevia kiinteitä muinaisjäännöksiä, muinaisesineiden löytöpaikkoja tai muita arkeologisia kohteita. Lähimmät tiedossa olevat muinaisjäännökset ovat Kuortaneenjärven itärannan kivikautiset asuinpaikat, joista lähin (Kuortane Uimaranta) sijaitsee Kirkkotiestä noin 70 metrin päässä. Kivikautisten asuinpaikkojen tarkkaa laajuutta ja säilyneisyyttä ei ole selvitetty arkeologisella koekaivauksella, mutta vuoden 2007 inventoinnin mukaan muinaisjäännökset eivät ulotu Kirkkotielle asti. Museon mukaan kaavahankkeella ei ole tunnistettavaa vaikutusta arkeologiseen kulttuuriperintöön, eikä suunnitteluun liity arkeologisen kulttuuriperinnön selvitystarvetta.

Kirkkotielä alue rajautuu kirkkolailla suojeltujen Kuortaneen kirkon sekä kruununmakasiinin ympäristöön. Antti Hakolan johdolla rakennettu kirkko valmistui vuonna 1777. Intendentinkonttorissa suunniteltu punatiilinen kruununmakasiini on rakennettu 1864 ja se on muutettu vuonna 1952 siunauskappeliksi. Osa kaavoitettavasta alueesta kuuluu valtakunnallisesti merkittävään Kuortaneen kirkon ja kirkonseudun rakennettuun kulttuuriympäristöön. Kirkon ympäristö on järven rantaa reunustavaa, mäntyvaltaista kangasmetsää. Kuortaneenjärven rajautuva Kuortaneen kirkonmäki on komea ja poikkeuksellisen hyvin säilynyt eteläpohjalainen kirkkomiljö, johon kuuluu kirkon ja siunauskappelin lisäksi tapuli vuodelta 1831 sekä kirkkotarha kivaitoiheen. Kirkkotien varrella sijaitsee Klemetti-museo sekä Kirkkotien itäpuolella Kuortaneen talomuseo, jonka parikymmentä rakennusta edustavat kuortanelaista rakentamista 1500-luvulta 1900-luvulle. Nämä valtakunnallisesti arvokkaaseen alueeseen kuuluvat kohteet on huomioitu kaavaselostuksen lähtökohdissa.

Maakuntakaavassa (2005) Kuortaneen kirkonmäki on valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallisesti arvokas kohde. Kirkkotien varsi ympäristöineen kirkon pohjoispuolelta etelään Rantatielle asti on merkitty lisäksi kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi Lapuanjoen kulttuurimaiseman ja Kuortaneenjärven ja Kuhajärven ympäristön alueeksi (ma). Tämä ei käy ilmi kaavaselostuksen maakuntakaavaa koskevassa osassa (s. 16).

Kuortaneen keskustaajama muodostui 1840-luvun pitäjänkartan mukaan nykyisen Keskustien varteen sijoittuvien kantatalojen asuintonteista. Vuoden 1962 peruskartassa Keskustien raitti on jo tiivistä keskusta-alue. Tie on säilyttänyt asemansa alueen keskusväylänä alkuperäisin kaartuvien tielinjauksin. Alueen pohjoispään maaseutumainen alue muodostuu näyttävistä maatalojen talouskeskuksista. Tien länsipuolelle sijoittuu jälleenrakennuskauden asuinalue. Alueen keskivaiheille on rakentunut sivistys-, hallinto- ja liiketoiminnan keskus, jonka rakennuskanta vaihtelee iältään 1800-luvulta uusiin liikerakennuksiin. Pihapiirien runsaan, vaihtelevan ja paikoin iäkkään kasvillisuuden ansiosta katumiljöön ilme on puistomainen ja vehreä. Alue muodostaa taajamakuvaselostuksen poikkeuksellisen yhtenäisen kokonaisuuden, jolla on huomattavaa asu-

tus- ja elinkeinohistoriallista, henkilöhistoriallista, rakennushistoriallista ja taajamakuvalista arvoa.

Vuonna 2016–2017 laaditun maakunnallisen rakennusinventoinnin pohjalta Kuortaneen keskustan sekä vuonna 2019–2020 laaditun Etelä-Pohjanmaan uudemman rakennetun kulttuuriympäristön inventoinnin mukaan Kuortaneen Keskustien alueet ovat ehdolla maakunnallisesti arvokkaaksi alueeksi laadittavana olevaan uuteen maakuntakaavaan. Alueet käsittävät kaavoitettavalla alueella useita eri-ikäisiä kohteita Keskustien varrelta. Inventoinneissa oli mukana myös kaksi terveysaseman vanhinta rakennusta, jotka on purettu vuonna 2020. Kummankin inventoinnin aluerajaukset on hyvä huomioida kaavaa laadittaessa.

Kaavalla on tarkoitus muodostaa asuintontteja Kirkkotien varteen kirkon pohjoispuolelle, kortteleihin 38, 54, 153 ja 154. Kortteli 38 sijaitsee hyvin lähellä kirkkoa ja se on jo rakennettu. Maakuntakaavamääräyksen mukaan kulttuuriympäristön ja maiseman arvot on otettava alueella huomioon siten, että varmistetaan näihin liittyvien arvojen säilyminen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Kortteli 54 on aiemmassa kaavassa osoitettu yleisten rakennusten korttelialueeksi (Y). Sitä ollaan nyt muuttamassa erillispientalojen korttelialueeksi (AO). Paikalla sijaitsee vuonna 1956 tehty Metsätalo, joka on inventoitu nimellä Aholankangas. Tämä ajalleen tyyppillinen rakennus on ollut Metsänhoitoyhdistyksen käytössä. Rakennus on säilytettävä tontilla 1. Sen pohjoispuolelle muodostettavalle tontille 2 osoitetaan kaavassa rakennuspaikka uudelle asuin- ja ulkorakennukselle, vaikka alueen maisemallinen rakennettavuus on todettu heikoksi Keskustan ja Mäyryn osayleiskaavaselostuksessa vuonna 2008. Museo ei vastusta korttelin muuttamista asuinrakennusten korttelialueeksi, mutta uudet rakennukset on sovittava kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennuskantaan ja ympäristöön. Kortteli 153 on osoitettu maatilojen talouskeskusten korttelialueeksi, joka on jo rakennettu. Kortteli 154 on osoitettu rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueeksi. Alue on myös jo rakentunut. Keskustien ja Kirkkotien yleisen tien alueet (LYT) on tarkoitus muuttaa katualueiksi, jolloin valtion omistamista maanteistä tulee kunnan omistamia katuja. Kirkkotien varteen varataan alue kevyen liikenteen väylälle Kirkkotien eteläisen liittymän ja kirkon eteläisen parkkialueen välille. Liitteenä olevan tiesuunnitelman mukaan kevyen liikenteen väylä sijoittuu Kirkkotien länsipuolelle. Tien ajorataa kavennetaan ja tien geometriaa muutetaan siten, että uusi väylä mahtuu nykyiselle tiealueelle. Kevyen liikenteen väylä, kuten nykyinen tiekin, kulkevat hyvin läheltä Klemetti-museon rakennuksia. Uusi väylä ja sen rakentaminen eivät saa aiheuttaa vaurioita museon rakennuksille. Valumavesiä ei saa ohjata kohti museorakennuksia, eikä tien pinta saa niiden kohdalla nousta nykyistä korkeammalle.

Kirkkotiellä tutkitaan kirkon pohjoispuolisen alueen tielinjauksen muuttamista laadittavassa asemakaavassa nykyisen tielinjauksen mukaiseksi. Isojakokartan mukaan ainoa vanha tie kirkolle nykyiseltä Keskustieltä on kulkenut tätä kirkon pohjoispuolen Kirkkotien linjausta pitkin. Museo kannattaa tielinjauksen säilyttämistä nykyisellä paikallaan. Näin minimoidaan muutokset sekä tiealueella että kirkon kohdalla olevan mutkan itäpuolella lähivirkistysalueeksi merkityllä alueella. Vanha puusto tulee tämän alueen lisäksi säilyttää tien vierustoilla koko Kirkkotien matkalla, mikä huomioidaan jo yleisissä kaavamääräyksissä. Samoin vanhat aitarakenteet sekä mahdolliset kilometripylväät tulee säilyttää tien varrelta. Keskustiellä terveysaseman kortteli 6 on tarkoitus osittain muuttaa asuinrakentamiseen soveltuvaksi. Koska alueen vanha rakennuskanta on jo purettu, ei museo vastusta uuden kerrostalon rakentamista kortteliin.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ei ole eritelty selvitettäviä vaikutuksia, eikä niiden arvioinnin pohjaksi laadittavia selvityksiä. Koska OAS on kuitenkin toimitettu yhdessä kaavaluonnoksen kanssa, asiat käyvät selville kaavaselostuksesta. Suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsee useita Keskustan ja Mäyryn osayleiskaavan mukaisia suojelukohteita, jotka on syytä huomioida tätä asemakaavaa laadittaessa ja sen vaikutuksia arvioitaessa, vaikka ne eivät sijaitse varsinaisella suunnittelualueella, mutta kuitenkin kaavan vaikutusalueella.

Lausunnon huomiointi

Suunnittelualue sijoittuu osittain maakuntakaavassa (2005) osoitettuun Kuortaneen kirkonseudun valtakunnallisesti merkittävään kulttuurihistorialliseen ympäristöön (RKY 1993), joka on merkitty kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeänä alueena. Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue Kuortaneenjärven kulttuurimaisemat sekä maakunnallisesti merkittävä Lapuanjoen kulttuurimaisema-alue eivät ulotu asemakaavan suunnittelualueelle. Kaavaselostusta täydennetään maakuntakaavan maisema-aluetiedoilla sekä tiedoilla Etelä-Pohjanmaan maakunnallisesta rakennusinventoinnista 2016–2017.

Asemakaavaluonnos noudattaa yleiskaavassa esitetyn rakentamisen päälinjoja. Yleiskaavassa Metsänhoitoyhdistyksen alue on osoitettu yleisten rakennusten alueeksi (PY), joka sijoittuu osittain valtakunnallisesti arvokkaalle kulttuurimaisema-alueelle (RKY 1993), jolla ympäristö säilytetään (/s1). Kirkkotien varren arvojen huomioimiseksi korttelialueille on kaavaluonnoksessa annettu määräyksiä mm. kattomuodon sekä yhtenäisen rakennustavan ja puuston osalta. Kaava ei estä Metsänhoitoyhdistyksen talon säilyttämistä paikallaan. Rakennusalan rajaa tarkistetaan vähäisesti kaavaehdotukseen rakennuksen huomioimiseksi.

Kirkkotien jalankulku- ja pyöräilyväylää varten tehdyn tiesuunnitelman (kaavaselostuksen liite 1) mukaan katurakenteen kuivatus ja pintavesien keräys hoidetaan reunakiven viereen rakennettavalla sadevesiviemäriellä ja avo-ojien avulla. Tien pintaa ei ole tarkoitus nostaa tarpeettomasti nykyistä korkeammalle. Tiesuunnitelman mukaan tien tasausviiva seuraa maaston korkeussuhteita melko tarkasti.

Kaavaehdotukseen lisätään määräys, jonka mukaan Kirkkotien katualuetta koskeissa suunnitelmissa ja toimenpiteissä tulee huomioida hautausmaan kiviaidan ja kilometripylväiden säilyminen.

Kaavaselostuksen vaikutusarviointia täydennetään rakennetun ympäristön osalta.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus toteaa, että valtakunnallisten ja merkittävien maakunnallisten vaikutusten osalta sillä ei ole huomautettavaa. ELY-keskus tukee kaavaluonnoksessa esitettyjä tiealueiden muutoksia kaduiksi sekä Kirkkotien aluevarausta jalankulku- ja pyöräilyväylälle, jonka toteuttaminen tukee valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman poikkileikkavaa teemaa liikenneturvallisuuden parantamisesta ja tavoitetta kasvattaa liikenteen kestävien kulkumuotojen osuutta erityisesti keskustaympäristössä. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa kaavaluonnoksesta.

Kaavaehdotus 2.2.2022

Kaavaluonnoksesta saadun palautteen sekä käytyjen keskustelujen jälkeen alueelta on laadittu kaavaehdotus 2.2.2022. Kaavaehdotukseen on tarkistettu jalankulku- ja pyöräilyreitit korttelien 38 ja 153 välisellä alueella. Lisäksi on tarkistettu kaavamääräyksiä.

Kaavaehdotus oli yleisesti nähtävillä 17.2.–17.3.2022. Kaavaehdotuksesta pyydettiin lausunnot viranomaisilta sekä sähköyhtiöltä. Lausunnot saatiin Etelä-Pohjanmaan liitolta, Kuortaneen kunnanhallitukselta, tekniseltä lautakunnalta, Seinäjoen museoilta ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta. Etelä-Pohjanmaan liitolla, Kuortaneen kunnanhallituksella, teknisellä lautakunnalla ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksella ei ollut huomautettavaa kaavaehdotuksesta. Kaavaehdotuksesta ei saatu muistutuksia.

Seinäjoen museoiden alueellinen toiminta esittää, että kaavan taustaselvitysten luetteloon tulee lisätä Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt, Museovirasto 2009 sekä Etelä-Pohjanmaan liiton laatima Etelä-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö – ehdotukset maakunnallisesti arvokkaiksi kohteiksi (2021). Kaavaehdotuksessa on huomioitu suunnittelualueella ja sen vaikutusalueella sijaitsevat valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta merkittävät alueet ja kohteet. Kaavan vaikutusten arviointia on täydennetty rakennetun ympäristön osalta. Kaavalla kortteli 54 muutetaan erillispientalojen korttelialueeksi (AO). Museo edellytti luonnosvaiheen lausunnossaan, että tontilla 1 sijaitseva Metsätalo vuodelta 1956 säilytetään. Museo esittää kaavamääräykseen lisättävän /s -merkintä yleiskaavan mukaisesti. Metsätalon pohjoispuolelle muodostettavalle tontille 2 osoitetaan kaavassa rakennuspaikka uudelle asuin- ja ulkorakennukselle, joiden museo edellytti sopivan kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennuskantaan ja ympäristöön. Kaavassa rakentamista ohjataan määräämällä kortteleissa 38, 54, 153, 154 noudattamaan kortteleittain yhtenäistä rakentamistapaa sekä käyttämään harjakattoa kortteleissa 54 ja 154. Korttelit 153 ja 154 ovat jo rakentuneet.

Keskustien ja Kirkkotien yleisen tien alueet (LYT) muutetaan katualueiksi. Kirkkotien varteen varataan alue kevyenliikenteenväylälle Kirkkotien eteläisen liittymän ja kirkon eteläisen parkki-alueen välille. Väylä toteutetaan nykyiselle tiealueelle ja sen hulevesien käsittelystä määrätään huolehtimaan rakennuslupavaiheessa. Kirkon pohjoispuolinen Kirkkotien linjaus noudattaa vanhaa, historiallista reittiä kirkolle ja se säilytetään nykyisen kaltaisena. Yleisissä kaavamääräyksissä huomioidaan vanhan puuston, vanhojen aitojen sekä mahdollisten kilometripylväiden säilyttäminen tien vierustoilla koko Kirkkotien matkalla. Keskustielle Terveysaseman kortteli 6

muutetaan osittain asuinrakentamiseen soveltuvaksi. Koska alueen vanha rakennuskanta on jo purettu, museo ei vastusta uuden kerrostalon rakentamista kortteliin.

Vastine

Kaavaselostuksen taustaselvitysten luetteloon lisätään lausunnossa mainitut selvitykset.

Asemakaavaehdotus noudattaa yleiskaavan päälinjauksia, taajamakuva ja maiseman luonnetta ei oleellisesti muuteta. Alueen yleisilme muuttuu kirkon pohjoispuolella olevalla alueella Kirkkotien varressa vähäisesti, kun Metsänhoitoyhdistyksen alue jaetaan kahdeksi omakotitontiksi. Rakentamistehokkuuden määrä ko. korttelialueella pysyy kuitenkin kaavassa käytännössä samana, koska AO-korttelialueen pinta-ala ja kokonaisrakennusoikeus ei juurikaan muutu verrattuna voimassa olevan asemakaavan Y-korttelialueeseen. AO-korttelialueelle osoitetut kaksi ohjeellista tonttia kuitenkin osaltaan mahdollistavat mittakaavaltaan pienempien rakennusten rakentamisen voimassa olevaan kaavaan verrattuna. Kerroskorkeus korttelissa 54 on muutettu lähiympäristön AO-tonttien mukaiseen korkeuteen Iu½.

*Yleiskaavassa Metsänhoitoyhdistyksen alue on osoitettu yleisten rakennusten alueena (PY), joka sijoittuu osittain valtakunnallisesti arvokkaalle kulttuurimaisema-alueelle (RKY 1993), jolla ympäristö säilytetään (/s1). Yleiskaavan voidaan katsoa tältä osin vanhentuneen, sillä yleiskaavan voimaantulon jälkeen vuonna 2009 valtakunnallisesti merkittävän kulttuurihistoriallisen ympäristön raja-
aus on tarkentunut, jonka myötä mm. Metsänhoitoyhdistyksen alue ei enää sijoitu valtakunnallisesti merkittävälle alueelle, joka käsittää lähinnä kirkon lähialueen sekä sen eteläpuolella olevia alueita (RKY 2009).*

Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseon yleiskaavan yhteydessä laatiman kulttuuriympäristöselvityksen (2006) mukaan Metsätalo on paikallisesti maisemallisesti arvokas muu kohde. Metsätalon arvot liittyvät siten lähinnä paikalliseen maisemakuvaan, jonka huomioimiseksi on katsottu riittäväksi asemakaavaehdotuksessa Kirkkotien varren alueelle osoitetut kaavamääräykset mm. kerroskorkeuden, kattomuodon sekä yhtenäisen rakennustavan ja puuston säilyttämisen osalta. Merkintää /s ei siten ole katsottu tarpeelliseksi. Kaava ei estä Metsänhoitoyhdistyksen talon säilyttämistä ja kunnostamista paikallaan, rakennuksen säilyminen on turvattu rakennusallalla.

Kaavaselostuksen sivulle 5 lisätään valokuva Kirkkotien näkymästä. Mutkaisen tien ja runsaan puuston vuoksi näkymiä on vain rajatuilta paikoilta.

Kaavakarttaan on lisätty pohjakartan hyväksymistiedot kaavaehdotuksen nähtävillöön jälkeen.

5. ASEMAKAAVAN KUVAUS

5.1 Kaavan rakenne

Kaava-alueelle muodostuu yksi uusi kerrostalotontti ja kaksi uutta omakotitonttia, joista toinen on ennestään rakennettu. Lisäksi alueelle muodostuu kaksi rivitalotonttia, kolme omakotitonttia, yksi maatilojen talouskeskusten tontti sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tontti, jotka kaikki ovat ennestään rakennettuja.

Kaavan toteutuessa kokonaisuudessaan arvioidaan alueelle sijoittuvan asukkaita noin 82, jos mitoituserusteena käytetään 3,5 asukasta / asunto.

Liitteenä olevassa asemakaavan seurantalomakkeessa on tarkemmat tiedot alueelle muodostuvista kerrosaloista ja pinta-aloista.

Liite 3. Asemakaavan seurantalomake

5.2 Palvelut

Alue sijoittuu Kuortaneen keskusta Keskustien ja Kirkkotien varsille.

5.3 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen

Aholankankaan männikkö ja kirkon ympäristö on huomioitu mm. viheralueilla sekä puuston säilyttämistä koskevin kaavamääräyksin.

5.4 Aluevaraukset

Alueelle on osoitettu asuinkerrostalojen (AK-1), rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten (AR), erillispientalojen (AO), maatilojen talouskeskusten (AM) sekä sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten (YS) ja autopaikkojen (LPA) korttelialueita. Lisäksi alueelle on osoitettu virkistys- (VP, VL/s) ja katualueita.

5.4.1 Korttelialueet

Asuinkerrostalojen korttelialue AK-1

Korttelin 6 tontti 2 on varattu asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK-1). Alueelle saa sijoittaa liike- ja toimistotiloja ensimmäiseen kerrokseen.

- Alueella saa rakentaa enintään III-kerroksisia rakennuksia.
- Tehokkuusluku on $e = 0.50$, mikä merkitsee noin 1469 krsm² rakennusoikeutta.
- Korttelialueen reunoille on määrätty istutettava alueen osa, joka toimii samalla suojavyöhykkeenä katua ja muita toimintoja vasten.
- Tontin keskiosaan on merkitty ohjeellinen leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa (le).
- Tontin länsiosaan on merkitty pysäköimispaikka (p).
- Korttelialueen reunoille Keskustietä ja katuliittymää vasten on merkitty katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.
- Autopaikkoja tulee rakentaa vähintään 1 ap / asunto ja 1 ap / 50 liike-krsm².

Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialue AR

Kortteli 154 on varattu rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueeksi (AR).

- Alueella saa rakentaa enintään I-kerroksisia rakennuksia. Lisäksi kellarin tasolla saa rakentaa kerrosalaan luettavia tiloja $\frac{1}{2}$ rakennuksen suurimman kerroksen alasta.
- Tehokkuusluku on $e = 0.20$, mikä merkitsee noin 687...688 krsm² rakennusoikeutta tontin koosta riippuen.
- Korttelialueen reunoille on määrätty istutettava alueen osa, joka toimii samalla suojavyöhykkeenä katua ja muita toimintoja vasten.
- Autopaikkoja tulee rakentaa vähintään 1,5 ap / asunto.

Erillispientalojen korttelialue AO

Korttelit 38 ja 54 on varattu erillispientalojen korttelialueeksi (AO).

- Alueella saa rakentaa enintään I-kerroksisia rakennuksia. Lisäksi ullakon tasolla saa rakentaa $\frac{1}{2}$ rakennuksen suurimman kerroksen alasta.
- Tehokkuusluku on $e = 0.20$, mikä merkitsee noin 307...330 krsm² rakennusoikeutta tontin koosta riippuen.

- Korttelin 38 länsireunaan on määrätty istutettava alueen osa, joka toimii samalla suojavyöhykkeenä muita toimintoja vasten.
- Korttelin 54 reunoille on merkitty alueen osa, jolla korkeakasvuinen puusto tulee säilyttää (s-2).
- Autopaikkoja tulee rakentaa vähintään 2 ap / asunto.

Maatilojen talouskeskusten korttelialue AM

Kortteli 153 on varattu maatilojen talouskeskusten korttelialueeksi (AM).

- Alueella saa rakentaa enintään I-kerroksisia rakennuksia. Lisäksi ullakon tasolla saa rakentaa ½ rakennuksen suurimman kerroksen alasta.
- Tehokkuusluku on $e = 0.20$, mikä merkitsee noin 1375 krsm² rakennusoikeutta.
- Korttelialueen reunoille on määrätty istutettava alueen osa, joka toimii samalla suojavyöhykkeenä katualueita ja muita toimintoja vasten.
- Autopaikkoja tulee rakentaa vähintään 2 ap / asunto.

Sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialue YS

Korttelin 6 tontti 1 on osoitettu sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialueeksi.

- Korttelialueella saa rakentaa enintään II-kerroksisia rakennuksia.
- Tehokkuusluku on $e = 0.30$, mikä merkitsee 1754 krsm² rakennusoikeutta.
- Korttelialueen reunoille on määrätty istutettava alueen osa, joka toimii samalla suojavyöhykkeenä katua ja muita toimintoja vasten.
- Autopaikkoja tulee rakentaa vähintään 1 ap / työpaikka ja 1 ap / 100 krsm².

5.4.2 Muut alueet

Puisto VP

Kirkkotien varteen korttelien 153 ja 154 väliin on osoitettu puistoalue (VP).

Lähivirkistysalue VL/s

Kirkkotien molemmiin puolin on osoitettu lähivirkistysalueita, joilla on erityisiä luontoarvoja (VL/s). Alueella on puusto säilytettävä. Kirkkotien itäpuolen virkistysalueelle on merkitty ohjeellinen alueen osa nykyistä muuntamoa varten (et) ja alueen eteläosasta on merkitty kortteliin 38 jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa, jolla tontille ajo on sallittu (pp/t). Lisäksi alueen poikki on merkitty jalankulku- ja pyöräilyreitit yhdistämään Kirkkotien varren alueita Nokuan alueen reitistöön.

Autopaikkojen korttelialue LPA

Keskustien varteen on varattu terveystakeskuksen ja kerrostalotontin liiketilojen käyttöön autopaikkojen korttelialuetta (LPA).

Katualueet

Keskustie ja Kirkkotie on muutettu kokonaan katualueiksi. Lisäksi Kirkkotien linjaus on muutettu nykyisen tielinjauksen mukaiseksi. Kirkkotien katualuetta on tarkistettu kiinteistörajojen pohjalta vähäisesti siten, että suunniteltu jalankulku- ja pyöräilyväylä mahtuu katualueelle.

5.5 Kaavan vaikutukset

5.5.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Yhdyskuntarakenne

Alueen rakentaminen tukeutuu alueen nykyiseen rakenteeseen ja maankäytölliseen kehitykseen. Terveystakeskuksen läheisyyteen on osoitettu asuinrakentamista, joka mahdollistaa myös liiketoimintoja. Kirkkotien kohdalla jalankulku- ja pyöräilyliikenteen yhteydet paranevat. Rakentaminen on osayleiskaavan päälinjausten mukaista. Suunnittelualue sijaitsee yhdyskuntarakenteen kannalta edullisesti.

Taajamakuva

Alueen täydennysrakentaminen kehittää taajamakuvaan rakennetumman ympäristön suuntaan. Alueen yleisilme ei pääosin muutu lukuun ottamatta terveystakeskuksen lähiympäristöä, jonne on osoitettu 3-kerroksista kerrostalorakentamista, joka kuitenkin sopeutuu Keskustien varteen jo toteutuneeseen rakennuskantaan. Kaavassa on lisäksi annettu määräyksiä kasvillisuuden säilyttämisestä.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja rakennuskanta

Kirkkotie sijoittuu kirkon kohdalla Kuortaneen kirkon valtakunnallisesti merkittävän kulttuurihistoriallisen ympäristön (RKY 2009) alueelle. Kulttuuriympäristö on huomioitu mm. kasvillisuutta ja rakennustapaa koskevilla kaavamääräyksillä. Kaavan katualueuudoksella ei ole vaikutusta Keskustien ja Kirkkotien varren nykyiseen rakennuskantaan.

Asuminen

Kaava lisää toteutuessaan asumisen mahdollisuuksia keskustan palvelujen läheisyydessä.

Palvelut

Kaavan myötä terveyskeskukseen ja liiketiloihin on mahdollista sijoittaa lisää palveluja. Alue sijoittuu Kuortaneen keskusta ja tukeutuu keskustan julkisiin ja kaupallisiin palveluihin.

Virkistys

Kaavassa kirkon pohjoispuolella olevaa metsäistä aluetta Kirkkotien itäpuolella on osoitettu virkistysalueeksi. Ympäristön virkistysalueet, kuten mm. Kirkkorannan uimaranta sekä Aholan kankaan ulkoilureitit ja Urheilupuiston alueen palvelut ovat asukkaiden käytössä.

Liikenne

Täydennysrakentaminen lisää jonkin verran liikennettä alueella. Keskustien ja Kirkkotien asemakaavamuutoksen alueella olevat väylät muuttuvat kaduiksi.

Keskustien varressa on jalankulku- ja pyöräilyväylä tien molemmin puolin. Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteet ja turvallisuus paranevat Kirkkotien uuden jalankulku- ja pyöräilyväylän vaikutuksesta.

Tekninen huolto

Alue on vesijohto-, viemäri- ja kaukolämpöverkoston piirissä.

5.6 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Maisema

Alueen yleisilme muuttuu kirkon pohjoispuolella vähäisesti rakennetumpaan suuntaan. Lähimaisemassa rakentamista on sopeutettu ympäristöön osoittamalla viheralueita, rajaamalla tontteja katuja vasten istutettavilla alueilla sekä antamalla rakennustapaa ohjaavia määräyksiä kaavassa. Uudella jalankulku- ja pyöräilyväylällä ei ole suurta vaikutusta maisemakuvaan, väylän linjaus seuraa Kirkkotietä ja tasaus maanpinnan muotoja.

Luonnonolot

Kaava-alue on pääosin rakennettua ympäristöä. Kaavamuutoksella ei ole erityistä vaikutusta luonnonoloihin. Vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin arvioidaan vähäisiksi. Kirkkotien varren metsäiselle alueelle on osoitettu virkistysaluetta.

Hulevedet

Korttelialueiden osalta hulevesien käsittely/poisjohtaminen selvitetään rakennuslupavaiheessa. Asemakaavassa on annettu kaavamääräys, jonka mukaan rakennuslupa-asiakirjoihin tulee sisältyä hulevesien käsittelysuunnitelma.

Perustamisolosuhteet tulee tutkia tonttikohtaisesti.

5.7 Kaavamerkinnot ja määräykset

Kaavassa on annettu määräyksiä, jotka koskevat perustamisolosuhteita sekä kasvillisuutta. Muut rakentamistapaa koskevat määräykset on annettu korttelialuetta koskevissa määräyksissä (ks. kohta 5.3.1. Korttelialueet).

- Perustamisolosuhteet tulee tutkia tonttikohtaisesti.
- Kirkkotien katualueutta koskevissa suunnitelmissa ja toimenpiteissä tulee huomioida hautausmaan kiviaidan ja kilometripylväiden säilyminen.

Rakennustapa

- Korttelien 38, 54, 153 ja 154 alueella tulee noudattaa kortteleittain yhtenäistä rakennustapaa.
- Kortteleissa 54 ja 154 rakennusten kattomuotona tulee olla harjakatto.

Kasvillisuus

- Kaava-alueella rakennettaessa tulee pyrkiä alueella olevan puuston säilyttämiseen.
- Korttelin 54 alueelle ei saa istuttaa ympäristölle vieraita puulajeja.
- Rakentamattomalla tontin osalla, jota ei käytetä leikki-, oleskelu-, liikenne- tai pysäköinti-alueena, on istutettava puita ja pensaita ja alue on hoidettava puistomaisessa kunnossa.

Pintavedet

- Rakennuslupa-asiakirjoihin tulee sisältyä hulevesien käsittelysuunnitelma.

5.8 Nimistö

Kirkkotien linjaus on muutettu kaavassa nykyiselle paikalleen. Nimistö on säilytetty ennallaan.

6. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Alue on pääosin rakennettua ympäristöä. Asemakaava voi alkaa toteutua sen jälkeen, kun kaava on saanut lainvoiman.

Seinäjoella 2.2.2022

Täydennykset 6.5.2022

Ramboll

Alue- ja kaupunkisuunnittelu

Päivi Märjenjärvi
Projektipäällikkö

Anne Koskela
Kaavan laatija YKS-170

Ramboll Finland Oy

Kauppatori 1–3 F
60100 Seinäjoki
www.ramboll.fi